

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα 13-11-2001

Αριθ. εγκ. 6/3287

Π ρ ο ς

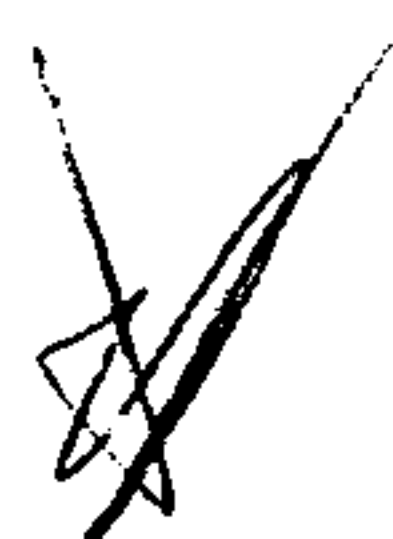
**Τους κ.κ. Διευθύνοντες τα Εφετεία και Εισαγγελίες Εφετών
του Κράτους**

**(Με την παράκληση να κοινοποιηθεί η παρούσα προς όλους
τους δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς της
περιφέρειάς τους)**

Εξ αφορμής πρόσφατου γεγονότος (δίκη σε τριμελές πλημμελειοδικείο επαρχιακής πόλεως, στην οποία κατηγορούμενες για εγκλήματα σχετικά προς τα ήθη ήταν μητέρα και η μόλις 13 ετών θυγατέρα της) το οποίο έλαβε μεγάλη δημοσιότητα και προκάλεσε, ευλόγως δε, δυσμενέστατα σχόλια, κρίνουμε αναγκαίο να επιστήσουμε την προσοχή σας στα εξής:

1. Η διάταξη του άρθρου 130 παρ. 3 Κ.Π.Δ. επιβάλλει, όταν κάποιος από τους συμμετασχόντες στο έγκλημα είναι ανήλικος, να χωρίζεται ως προς αυτόν η ποινική δίωξη και να δικάζεται αυτός από το δικαστήριο ανηλίκων. Μόνο αν

κριθεί ότι «δεν ενδείκνυται ο χωρισμός για λόγους που αφορούν το συμφέρον της δικαιοσύνης» επιτρέπεται να εισαχθεί η υπόθεση από τον εισαγγελέα (:με απευθείας κλήση και «αιτιολογημένη απόφαση που μνημονεύει τους συγκεκριμένους λόγους») ή να παραπεμφθεί αυτή από το συμβούλιο και να δικασθεί από το κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 130 Κ.Π.Δ. δικαστήριο, στο οποίο όμως συμμετέχει αν είναι δυνατό σε κάθε βαθμό ο ειδικός δικαστής ανηλίκων. Και πάλι όμως δεν εμποδίζεται το δικαστήριο να διατάξει αυτό το χωρισμό. Είναι λοιπόν σαφής η θέληση του νομοθέτη να δικάζονται οι ανήλικοι από τα ειδικά γι' αυτούς δικαστήρια και μόνο κατ' εξαίρεση να υπάγονται στα αρμόδια για τους ενήλικους συμμετόχους τους κοινά δικαστήρια. Είναι δε και επιτυχής η ρύθμιση αυτή του νόμου (:η οποία με παρεμφερείς μορφές απαντάται και σε ξένες νομοθεσίες : βλ. π.χ. την παρ. 103 του γερμανικού JGG), γιατί τα πλεονεκτήματα της διεξαγωγής της δίκης για όλους τους συμμετόχους από το κοινό ποινικό δικαστήριο (:οικονομία της δίκης, αποφυγή εκδόσεως αντιφατικών αποφάσεων για το ίδιο ιστορικό γεγονός, πληρέστερη διευκρίνιση της υποθέσεως) είναι λιγότερα από τα μειονεκτήματά της, που συνίστανται στο ότι υποβάλλεται ο ανήλικος στη δυσμενέστατη επίδραση της, μη επιτρεπόμενης στα δικαστήρια ανηλίκων, δημοσιότητας, κάθεται στο ίδιο έδρανο με τους ενήλικους συμμετόχους του και εξομοιώνεται κατά κάποιον τρόπο με αυτούς, αποκτώντας μοιραίως την ετικέτα του εγκληματία, και δοκιμάζει την εμπειρία μιας διαδικασίας, που θα τον τραυματίσει και θα συμβάλει πιθανότατα και αυτή στην πρόωμη αλλά στρεβλή ωρίμανσή του.

2. Εν όψει όλων των ανωτέρω πρέπει επί συμμετοχής ενηλίκων και ανηλίκων στο έγκλημα να χωρίζεται η ποινική δίωξη και η ποινική διαδικασία ως προς τους ανηλίκους και να δικάζονται αυτοί από το αρμόδιο δικαστήριο ανηλίκων. Μόνο σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να υποχωρεί το συμφέρον του ανηλίκου και να μη διατάσσεται ο χωρισμός. Ως παράγοντες δε, που αν συντρέχουν καθιστούν επιτακτικότερα αναγκαία την εμμονή στον κανόνα του χωρισμού, μπορούν να μνημονευθούν οι ακόλουθοι: α) Η μικρή ηλικία του ανήλικου δράστη. Όσο μικρότερη είναι η ηλικία του, τόσο μεγαλύτερος είναι συνήθως ο κίνδυνος από το μη χωρισμό. β) Το είδος του διωκόμενου εγκλήματος. Έτσι ως προς τα εγκλήματα κατά των ηθών σπανιότατα μπορεί να υπάρξουν περιπτώσεις, στις οποίες να μην είναι απολύτως επιβεβλημένος ο χωρισμός. γ) Οι συνθήκες υπό τις οποίες έχει τελεσθεί το διωκόμενο έγκλημα και η σχέση των ενήλικων συμμετόχων με τον ανήλικο. Αν πρόκειται για σχέση γονέως και τέκνου είναι πρόδηλο ότι ο μη χωρισμός θα έχει ως αποτέλεσμα να υποστεί ο ανήλικος μία δοκιμασία που πολύ δύσκολα θα εξαλειφθεί από τη μνήμη του. Και δ) Ο τόπος διεξαγωγής της δίκης. Στα μικρά μέρη, στις δίκες για εγκλήματα κατά των ηθών ή για εγκλήματα που κινούν το ενδιαφέρον ή τη νοσηρή περιέργεια του κοινού, κατακλύζονται οι αίθουσες συνεδριάσεως των δικαστηρίων από ακροατές, η υποβολή δε του ανηλίκου υπό τους όρους αυτούς σε μια δημόσια διαδικασία οδηγεί σε ένα βαρύτερο κοινωνικό στιγματισμό του.

3. Τέλος, αν κριθεί ότι δεν ενδείκνυται ο χωρισμός, συντρέχουν όμως οι προϋποθέσεις των άρθρων 93 παρ. 2 του Συντάγματος και 330 παρ. 1 Κ.Π.Δ., η

προστασία του ανηλίκου μπορεί να επιτευχθεί με διεξαγωγή της δίκης χωρίς δημοσιότητα.

Διονύσιος Κατσιρέας

Κοιν.: κ. Υπουργό Δικαιοσύνης

κ. Πρόεδρο του Αρείου Πάγου

κ. Πρόεδρο του Συμβουλίου Επιθεώρησης των Δικαστηρίων